

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Verslag van de Vereeniging ten doel hebbende de Stichting, instandhouding en ondersteuning van Scholen voor Gereformeerd Schoolonderwijs te Amsterdam 1898.

Waarde Broeders!

Eenige jaren geleden ving Uw bestuur zijn verslag aan met de opmerking, dat evenals in een huize, zoo ook in een Vereeniging zich jaren voordoen, dat alles zijn geregelde gang gaat, geene bijzondere voorvallen zich voordoen en het leven gansch effen en kalm voortgaat, om dan weer opgevoeld te worden door tijden, waarin van rondom zich wolken saam pakken, die zich eindelijk ontlasten en dan het gezin of eene Vereeniging aan de grootste beroering prijs geven.

Vele jaren heeft onze Vereeniging zich in een rustige rust mogen verheugen, en vertoont zich wel eens kleine wolkjes aan den horizon, dan werden die evenwel spoedig weder weggevaagd en het eene jaar volgde geregeld het andere jaar op, zonder veel moeite en zorg, dan die om de uitgaven behoorlijk door de inkomsten gedekt te krijgen. Maar het jaar, dat nu ten einde is, was een jaar van zware stormen, zoodat de grondvesten der Vereeniging geschild werden en zij nog wel bestaan bleef, maar haar werk gansch veranderd, en beperkt werd tot zeer geringe afmetingen.

En hoe gaarne wij ook den loop der zaken voorkomen hadden, wij konden en mochten niet anders handelen, dan wij deden en velen ons, dat onze handelingen ook door de leden der Vereeniging zullen goedgekeurd worden.

Een kleine inleiding ga hier vooraf.

Toen in het jaar 1888 door eenige broeders in de Amst. Kerkhede een oproeping gedaan werd voor giften, om tot de oprichting van een Chr. school te Kootwijkbroek te komen, bestond bij de broeders het kennelijk plan om, wanneer die school tot stand gekomen was, zich terug te trekken, om aan de inmiddels te Kootwijk en Kootwijkbroek opgerichte Vereeniging het beheer en de verzorging der school over te laten. Dan, spoedig kwam van het bestuur der Vereeniging het verzoek tot die broeders om zich het lot der school te blijven aantrekken en om het eventueel op te richten schoolgebouw c. a. niet op naam der Vereeniging te plaatsen maar op naam van de Vereeniging door de broeders te Amsterdam op te richten en voorts op allerlei wijze hunne bemoeienissen aan die school te blijven wijden. Dit alles geschiedde, daar het bestuur te Kootwijk c. s. vreesde, dat de schoolgebouwen ter eeniger tijd in handen zouden komen van mannen, die de Gereformeerde kerk in dolantie graan waren.

Nadat de commissie der Amsterdamsche broeders zich nog eenige broeders geassembleerd had, werd eene Vereeniging in het leven geroepen, die bij Kon. besluit van 18 December 1888 als rechtspersoon werd erkend. De nu opgerichte Vereeniging wilde zich evenwel niet alleen bepalen tot het steunen van de Christelijke school te Kootwijkbroek, maar wilde zoo mogelijk ook andere Christelijke scholen hulp bieden en kreeg daarom tot titel: *Vereeniging ten doel hebbende de stichting, instandhouding en ondersteuning van scholen voor Gereformeerd schoolonderwijs*. Alles ging naar wensch, het gebouw voor een school te Kootwijkbroek werd aanbesteed en op tijd geleverd. Met medewerking van het bestuur te Kootwijk werd naar een schoolhoofd omgezien en deze door ons bestuur van een aanstelling voorzien, waarin de clausule voorkwam, dat bij verscheid met het bestuur te Kootwijk ons bestuur ter laatste instantie de beslissing zou hebben. Op 30 November 1889 werd deze school geopend, aanvankelijk met een getal van 46 leerlingen, en toen later het gemeentebestuur van Barneveld, waartoe Kootwijk en Kootwijkbroek behoort, besloot om de openbare school te Kootwijk op te heffen, werd door ons bestuur met het gemeentebestuur van Barneveld gecontracteerd tot de huur en verhuur der schoolgebouwen c. a. te Kootwijk en kwam daardoor ook een Christelijke school in dat gehucht tot stand. Ook nu was het weder ons bestuur, dat op den voorgond trad, daar het Dagelijksch Bestuur van Barneveld weigerde om met de broeders te Kootwijk c. s. een overeenkomst aan te gaan.

Zoo ging alles geregeld voort. Het eerste schoolhoofd verliet spoedig zijne plaats en werd door anderen opgevolgd, onderwijzers traden in functie, aan het hoofd der school te Kootwijk werd een onderwijzer geplaatst en in al deze gevallen trad ons bestuur handelend op en alle titularissen werden door ons bestuur van een aanstelling voorzien. Maar in December 1897 overleed het hoofd der school te Kootwijkbroek, de heer J. T. Bakker, een man door ons zeer geacht. Spoedig werd door het bestuur te Kootwijk ons een drietal aangeboden, waarop minstens twee onderwijzers voorkwamen, die naar onze meening niet voor een benoeming in aanmerking konden komen. Ons bestuur had een kandidaat, die hem zeer geschikt voorkwam en die wij daarom krachtig aanbevalen. Wij gaan hier nu stilzwijgend voorbij de grieveende bejegeningen, die ons bestuur daarvoor moest ondervinden, maar wijzen er alleen op, dat weldra bleek, dat ons alle medespreken in de benoeming van onderwijzers onincomen werd. Van de aanbeveling van onze kandidaat gingen wij af, maar het recht om ons met de onderwijszaken in te laten konden wij ons niet laten ontneemen, daar wij dit op verzoek van het vroegere bestuur aanvaard hadden en vele giften voor de scholen om die oorzak gegeven waren en ons nog voortdurend toekwamen. Het bestuur te Kootwijk stoorde zich niet aan ons protest, maar ging tot de aanstelling en installatie over van een schoolhoofd, zonder onze toestemming en zelfs niet tegenstaande het onder iedere aanstelling door hem aan de onderwijzers verstrekt de formule plaatste: Goedgekeurd door het bestuur te Amsterdam. Men beweerde nu, dat dit alleen betekende, dat wij het salaris, dat in de aanstelling genoemd was, goedgevonden. Een bevestiging, te dwaas om wederlegd te worden. Men ontzeide ons alle rechten en het eenigste, wat wij te doen hadden, was om te zorgen, dat de gelden aanwezig waren, waaruit de uitgaven bestreden moesten worden, zonder zelfs over die uitgaven beslissing te hebben. Die rol weigerde ons bestuur te aanvaarden, die last ons opgelegd, was ons te zwaar, terwijl zij ook geheel in strijd was met de ons verleende rechten en de ons toekomende privileges. Ons bestuur besloot daarom de bemoeienissen met de scholen te Kootwijk en Kootwijkbroek te staken en de schoolgebouwen te Kootwijk en Kootwijkbroek aan de Vereeniging te Kootwijk te verhuuren, zoodat de eenigste verhou-

ding tusschen beide besturen, die van huurder en verhuurder werd. Voor huursom werd als basis genomen de verplichtingen, die wij hadden tegenover de geldschieters voor de gebouwen c. a. te Kootwijkbroek en de huur, die wij aan de gemeente Barneveld van het schoolgebouw c. a. te Kootwijk moesten betalen, verhoogd met het bedrag, dat wij voor reparaties besomd hadden. Tot het overdragen van den eigendom konden wij niet besluiten, omdat voor de school te Kootwijkbroek vele giften ontvangen waren onder voorwaarde, dat wij zouden zorgen, dat de school nooit in handen der synodalen kwam en niet tot de huur der school te Kootwijk, omdat wij tegenover het gemeentebestuur aansprakelijk blijven, dat bepaald geweigerd heeft met de Kootwijkers een overeenkomst aan te gaan.

Hoewel dus onze belangen in de Chr. scholen te Kootwijk en Kootwijkbroek aanmerkelijk verminderd zijn, toch wenschen wij die scholen naar vermogen te blijven ondersteunen en durven er bij onze leden en begunstigers gerust op aandringen om hunnen steun aan die scholen te blijven geven. Kootwijk's bevolking is arm, zij kan zelve voor die scholen niet veel doen en waar het tegenwoordig geslacht ruimschoots reden tot klachten geeft, hopen wij op de toekomst en vertrouwen, dat de kinderen in onze scholen onderwezen, kloekke mannen en vrouwen zullen worden, die weten wat zij willen en voor hunne overtuiging pal zullen staan. De prediking des Woords en het catechetisch onderwijs, door Ds. Houtzagers verricht, zal, hopen wij, daartoe krachtig medewerken.

Na de uiteenzetting van deze feiten zal het u duidelijk zijn, dat wij u verder weinig meer hebben mede te deelen en dat het leeuwendeel van het verdere verslag bij onze penningmeester berust. Voor hem en niet minder voor onzen voorzitter moet de gang die de zaken genomen hebben, hoogst verdrietig zijn. Beide broeders hebben zich veel moeite moeten geven om de uitgaven behoorlijk gedekt te krijgen; menigmaal waren zij in onrust en werd de nood te groot, dan moesten zij allerlei wegen en paden inslaan om aan geld te komen. Het loon op hun arbeid is een loon der grootste dankbaarheid.

Het bestuur onzer vereeniging bleef onveranderd. Broeder A. Smeets, een vorig jaar herkozen, nam zijn herbenoeming aan en bleef met de andere broeders de belangen der vereeniging behartigen. Er heerste in ons bestuur de grootste overeenstemming, die wel daarin uitkwam, dat alle besluiten met algemeene stemmen genomen werden.

Wat verder de loop der zaken met beide Christelijke scholen zal wezen, weten wij niet, maar wij zijn daaromtrent niet zonder vrees. Reeds hoorden wij van moeilijkheden, die zich zeker wel zullen vermenigvuldigen. Wij meenen, dat wij vrij uitgaan. Alles wat wij konden, hebben wij gedaan, om een breuk te voorkomen, wij hebben alle mogelijke inschikkelijkheid betoond, maar niets mocht helpen. Het bestuur te Kootwijk heeft zich in deze aan groote machtoverschrijding schuldig gemaakt en met eene koppigheid doorgezet, die ons van een overigens zoo lakse bevolking ten zeerste verwondt heeft, zoodat wij menigmaal gevraagd hebben, wie of wat zit daar achter? Maar wij willen niet oordeelen, eenmaal zal van de daken verkondigd worden, wat in het heimelijke geschied is.

Mochten de Chr. scholen te Kootwijk en Kootwijkbroek maar bloeien en daarvoor veel overvaardigheid getoond worden. Het woord van Luther blijft ook onze leuze: Geef mij de kinderen en wij hebben de toekomst. Daarom, worden er vele leerlingen in de Chr. scholen te Kootwijk gebracht en wij mogen hopen, dat deze gemeente eerlang een bevolking zal hebben, die niet met allerlei wind van leerwording opgevoerd, maar die vast staat in het geloof en bestand is tegen den geest der eeuw, die alomme hare slachtoffers maakt en voortgaat te verleiden, omdat zij tot een hoofd heeft, den geest, die uit den afgrond is en die verleider is geweest van den beginne der wereld.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Lutjegast, G. Meijer, te Bonger. — Wijhe, J. J. Steinhart, te Nunspeet. — Stellingma, H. Volten, te Neermoor. — Rotterdam, A. Joh. Visser, te Ierseke. — Aalten, G. Lanting, te Garmen.

AANGENOMEN: Oudshoorn, W. A. van Es, cand. te Rotterdam. — Tienhoven, Joh. S. Langen, te Oldebroek.

BEDANKT: Giesendam, A. R. Smeding, te IJsselmonde.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Groot-Ammer, W. Zijlstra, te Wadingsveen. — Huizen, J. M. Schippers, te Blauwkapel. — Kantens, B. H. Gust, te Losdorp. — Oudenhoorn, H. J. van Rooyen, cand. te Ridderkerk. — Markelo, N. Lofers, te Didam. — Nieuwland, G. J. R. Langen, cand. te Utrecht. — Streefkerk, J. Vonk, te Oldebroek. — Heveskes, N. P. van Es, te Boornbergum en Kortemmer. — Abbeke, W. Roobol, te Oostvoorne. — Uiterwijk, Waardhuizen en Soesterberg, C. A. v. d. Akker, cand. te 's-Gravenhage. — Daarle, A. M. v. d. Moet v. Speijk, cand. te Utrecht. — Juitaas, C. A. Lingbeek, te Cudaard. — Feijenoord, S. Monsema, te Well en Amerzoden.

AANGENOMEN: Kantens, B. H. Gust, te Losdorp. — Made en Drimmelen, W. J. Pijzel, te Erichem. — Steenwijkerwold, H. C. Briet Wz., cand. te Leiden. — Nieuwveen, H. E. Knappert, cand. — Haaksbergen, C. H. R. Lammers, J. A. P. te Venhuizen. — Dussen, c. a., E. Klaassen, cand. — Wedde, R. Adriani Engels, cand. te Midwolve. — Beek en Ubbergen, J. L. Bonnecrjin, te Sneek. — Markelo, N. Lofers, te Didam. — Kantens, B. H. Gust, te Losdorp. — Britsom, R. F. Bruins, te Niebert en Nuis.

BEDANKT: Wilhelmstad, Enter, J. C. E. van Herwerden, cand. te Leiden. — Huisduinen, Gelderman, te Bunschoten. — Stellingma, C. A. van den Akker, cand. — Noorden, A. F. Krull, te Mijdrecht. — Berlicum, door A. A. Schouten, te Wamel. — Blitterswijk en Horst, C. A. Klinkenberg, te Bessienhem. — Oude-Wetering en Poederooyen c. a., H. C. Briet Wz., cand. te Leiden. — Oudelande, J. M. Lammers, cand. te Helder. — Beets, G. J. van Hemert, te Hindeloopen. — Aartswood, H. E. Knappert, cand. — Warns, c. a., J. de Ruij, te Oudega c. a. — Hoek, A. J. C. Pont, te Nisse. — Ostende, G. R. van Lelijveld, te Goes. — Bolsward, T. S. v. d. Leij, te Tjalleberd. — Breda, G. F. Haspels, te Kralingen.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, geadindig 31 Dec. 1898, ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken, welken men gelieve te adresseren aan

De Administratie van „De Heraut” Amsterdam.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

DE ADMINISTRATIE.

Amsterdam, Jan. 1899.

Advertentien.

Heden ontsiep, na kortstondige ongesteldheid, in de hope des eeuwigen levens, de heer

H. VAN RENNES,

in leven Opziener der Geref. kerk te Veenendaal. Veel wordt door haar in dezen eenvoudigen, ijverigen en getrouwen dienst-knecht des Heeren verloren. Zij de gedachten van dezen rechtvaardige tot zegening!

Namens den kerkeraad,

Ds. W. DEN HENGST.

Veenendaal, 31 Dec. 1898.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten.

Prinsengracht bij de Prinsenstraat.

No. 157.

AMSTERDAM.

Bijzondere Aandacht

worde gevestigd op

GOLDSCHMEDING'S

Piano's en Orgels,

welke uitmaken in

TOON EN DUURZAAMHEID.

Een geheel eenige sortering in onze Magazijnen

Warmoesstraat 141

en

Keizersgracht 305,

AMSTERDAM.

Bijz. Prijsaanteekening.

Catalogus gratis.

ZENDING.

De persarbeid voor de Zending, door Ds. H. DIJKSTRA vroeger aangevangen in de Macedonië en voortgezet in de Vrije Kerk, verschijnt van 1 Januari 1899 in Hollands Kerkblad. Abonnement 63 Cts. per kwartaal. Adres: Bureau HOLLANDS KERKBLAD, te 's-Gravenhage.

Bij den Uitgever C. JONGBLOED Az., te Loosdrecht, is verschenen de tweede druk van

BEDENKINGEN

tegen het besluit der Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, gehouden te Middelburg in 1896, in zake Art. 13 Dorchtsche Kerkenordening, met ten vooruit tot revisie of intrekking van dat besluit.

Hieraan is toegevoegd een relik op al de concessies dezer brochure in de Kerkelijke bladen.

DOOR H. BENGELA, Ouderling.

In het belang der Kerken vermaant men niet ook met deze tweede druk kennis te maken.

Prijs 15 Ct.; fr. p. p. 18 Ct. Ook door tusschenkomst van den Boekhandel

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Dagen van Goede Boodschap.

- I. In den Kersnacht.
- II. De Paaschmorgen (met Goeden Vrijdag).
- III. Op den Pinksterdag (met Hemelvaartsdag).
- IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs per deel. f 1.20 ingenaald; f 1.75 gebonden.

Per stel van 4 deelen. » 3.60 » » 5.60 »

Gomer voor den Sabbath. Meditatie over en voor den Sabbath. Prijs f 1.90 ingenaald; f 2.40 gebonden.

Tractaat van den Sabbath. Historische dogmatische studie 1890. Prijs f 1.60 ingenaald; f 2.10 gebonden.

Het werk van den Heiligen Geest. Drie deelen, ingenaald f 7.50; gebonden in één band f 8.90.

Honig uit den Rotssteen. Deel I. f 1.50 ing.; f 1.90 geb. Deel II. f 1.75 ing.; f 2.25 geb.

Uit het Woord. Deelen I-V. Prijs per deel f 1.75 ingenaald; f 2.25 gebonden. Deel VI is ter perse.

Voor een Distel een Mirt. Geestelijke overdenkingen bij den Heiligen Doop, het doen van belijdenis en het toegaan tot het Heilig Avondmaal. Volksuitgave. Prijs ingenaald f 0.60; gebonden f 0.90.

Verjaardagsalbum, met motto's uit de werken van Dr. A. KUYPER. In prachtband f 1.90.

De vleeschwording des Woords. Ingenaald f 1.90; gebonden f 2.40.

De twaalf Patriarchen. Bijbelsche karakterstudien. Ingenaald f 0.75; gebonden f 1.—.

E Voto Dordaceno. Toelichting op den Heidelbergchen Catechismus, 4 deelen met register. Prijs f 25.— ingenaald; f 29.— gebonden.

Encyclopedie der Heilige Godgeleerdheid. Deel I. Inleidend deel. — Deel II. Algemeen deel. — Deel III. Bijzonder deel. Prijs compleet: ingenaald f 16.75; gebonden f 21.25.

Amsterdam. Pretoria.

P. VAN EIJK,

Firma JOHANNES KRAMER & Co

DAM 15-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Lidmaatschap jaarlijks f 5.—, waarvoor men voor minstens f 5.— ontvangt en bovendien uit het fonds der Vereeniging gratis voor f 5.— aan boeken bijkijft.

In 1898 verschenen:

C. W. H. v. d. POST, Piet Uys. f 1.20

(Gebonden f 1.50.)

F. BETTEX, Natuur en Wet. 2.75

(Gebonden f 3.40.)

J. A. WORMSER, Van Amsterdam naar Pretoria, acht maanden in Pretoria. Met 80 platen en portretten. 1.90

(Gebonden f 2.50.)

zoodat de leden in 1898 voor. f 5.85

aan nieuwe boeken ontvingen, behalve de f 5.— ter hunner keuze.

Amsterdam. Pretoria.

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

NIEUWE UITGAVE.

DE VOORTREKKERS,

OF:

Het Dagboek van Izak van der Merwe.

Een verhaal voor jongelieden, door

J. D. KESTELL en N. HOFMEYR.

(Schrijver van: „De Afrikaner Boer en de Jameson-inval” en „Kijkjes in onze Geschiedenis”).

Met 12 platen van WILLEM STEELINK.

Ingenaald f 1.75. — Gebonden f 2.25.

Amsterdam. Pretoria.

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Deze week verschijnt bij C. JONGBLOED Az., te Loosdrecht:

KERKELIJKE SAMENSMELTING,

DOOR

J. VAN ANDEL.

Prodbant te Gorinchem.

Prijs 15 Cent.

Na franco toezending van het bedrag, wordt deze brochure franco toegezonden.

ROOSTERS 1899

voor de

Zondagsscholen.

1. van Ds. DE GAAY FORTMAN.

2. van A. J. HOOGENBIRK en

C. WIEGAND.

GEPERFOREERD.

Prijs van elk f 0.04; 100 Ex. f 3.—.

Amsterdam. Pretoria.

BOEKHANDEL.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributie:

Door den heer D. Veerman te Roskoop f 9; door Dr. C. C. Schot Cm. te Hardenberg (1897) f 20.50; door den heer P. van Loon Az. te Gaastmeer, uit Woudsend f 3; door den heer G. Davelaar te Giessendam f 4; door den heer A. Vree te Weesp f 3.25; door Dr. F. L. R. van C. Piekert f 2; door den heer J. M. Abbink te Dedemsvaart f 4.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit.)

Van de Geref. kerk te Scheveningen B f 34.70; van idem te Dedemsvaart f 24.80; van idem te Aalten A f 13.74; van idem te Ouderkerk a/d A f 3; van idem te Nederhorst den Berg f 1.50; van idem te Ankeveen f 0.40; van idem te Leerland B f 1.50; van idem te Barchem f 4.40.

Voor de Medische Faculteit:

Door Mej. Miedema te Sneek, van de halve stuijversvereeniging f 9.74.

Voor het Studiefonds:

Door Mej. Ges. v. d. Pauwert te Maassluis (verbeterde opgaaf) f 52; door Mej. Miedema te Sneek, van de halvestuiversvereeniging f 9.73 1/2 en f 1.50 samen f 11.23 1/2; van de halve stuijversvereeniging te Amsterdam f 24.50.

S. J. SEEFAT,

Hilversum. Penningmeester.

Boek- en Courantdruckerij:

DE ROYCK KUIJER & RAKELZ,

Amsterdam.

Dit blad wordt
Bijdragen van
dit blad betreft
aan de ADMINI
stratien, en
kunnen voor het

Van d

Wel verre
lijk bij de p
zou schuilen,
activiteit in
van Gods we
De „gemeene
Gods, om zon
lijke werking
menschen, jon
of arm, word
tempering van
persoonlijke b
een ieder aan
zonder onder
Feitelijk moe
toe worden aan
ving kan en i
dat alle men
voorloopige b
zoo ze op d
zonde en elle
zijn arbeid do
zield wordt,
verstaan; wie
koos, mist ne
Reeds in de n
ken: De zond
gen strijdt de
zonde verduis
gen strijdt de
woest ons lich
geneskunde.
kunnen bijvo
en daartegen
en zoo ook de
en daartegen
recht. Dit nu
universitaire
den strijd die
de zonde en d
zet. En in zoo
de geloofvige
wen, maar tot
sitaal leven m
de universiteit
delen, om zom
en de strekking
het opsporen
bevorderen.
Maar natu
veel verder.
ellende door
gratie is alle
bleeding en
van gezondheid
warmte aanbr
de duisternis,
keer onder me
keren verbree
scheepvaart e
bucht, alle ne
leven glans be
toon brengt er
zich door me
bracht, geldt l
delen, die de
schikking stelt
leend zijn aan
te keer te g
len kunnen o
den gesteld,
scheidt, en de
dien men ma
Ook is het v
nigen geen an
die waarvan
en zich niet o
ellende te ver
op misbruik,
tot den weze
ge dan eerst,
heide tot den
deel tegen alle
bindt. Maar
regel gelden,
alle menscheij
uit den drang
strijden; als
lijke levenswij
van middelen,
aanwijst en in
Intusschen
in onze mac
nadruk. Van G
uit, en van G
menschen heb
zonde, en haar
te bestrijden;
God, die ons
ons leert hoe
juist dat laatst
der van het e